

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De Staatssecretaris van Cultuur en Media
Mevrouw dr. G. Uslu
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Den Haag, 31 januari 2022
Kenmerk: RVC 2022 1716

Betreft: NPO Start - on demand

Geachte mevrouw Uslu,

Uw voorganger, de heer Slob, heeft de raad per brief van 30 november 2021 om advies gevraagd over een nadere toelichting van de NPO op haar plannen voor een significante wijziging van NPO Gemist (hierna: NPO Start - on demand). De NPO is door de heer Slob om deze toelichting gevraagd omdat zowel de raad als het Commissariaat voor de Media en Autoriteit Consument & Markt, in eerdere adviezen over deze plannen aangaven dat zij onvoldoende waren uitgewerkt en nog vele vragen openlieten. Daardoor was een goed onderbouwd oordeel over deze plannen niet mogelijk. Bij brief van 29 oktober 2021 heeft de NPO gereageerd op het verzoek van de minister.

De raad heeft voor de voorbereiding van deze reactie een commissie ingesteld onder voorzitterschap van Joop Daalmeijer. Vanuit de raad was Erwin van Lambaart vertegenwoordigd. Daarnaast maakten Tom de Mol, Farid Tabarki en Gamila Ylstra deel uit van de commissie. Bij het vormen van een oordeel is kennisgenomen van de reacties van belanghebbende partijen op de brief van de NPO.

In de aanvullende informatie geeft de NPO een nadere toelichting op haar plannen. In dit advies gaat de raad op een tweetal onderwerpen nader in.

In de eerste plaats vindt de raad de redenering van de NPO dat de uitbreiding van NPO Start - on demand niet ten koste gaat van de abonneeaantallen van NPO Plus, niet overtuigend. Met de aanname dat een aantal abonnees niet afneemt, neemt de NPO in de ogen van de raad een risico. Volgens de eigen Evaluatie NPO Plus¹ (oktober 2020) wordt een deel van de inkomsten van NPO Plus gebruikt om de technische kosten van het NPO Start platform te dekken. Daarnaast worden inkomsten gebruikt voor innovatie en voor de financiering van aanvullende licenties van de producenten. Ook zijn de mogelijkheden voor een billijke licentievergoeding aan onafhankelijke producenten en makers mede afhankelijk van deze inkomsten.

¹ <https://open.overheid.nl/repository/ronl-b61f4283-75c8-4e50-93c0-097d5ed60786/1/pdf/evaluatie-npo-plus.pdf>

Een tweede opmerking van de raad betreft niet zozeer de huidige plannen van de NPO in het digitale domein als zodanig, maar meer de voorwaarden waarbinnen de verdere ontwikkeling en uitvoering daarvan kan plaatsvinden. Vanzelfsprekend dient de publieke omroep in het complexe medialandschap voldoende ruimte te hebben om flexibel en slagvaardig te kunnen handelen en op veranderingen te kunnen inspelen. Die ruimte is bijvoorbeeld nodig om een voortrekkersrol te kunnen spelen bij de ontwikkeling van een veilig digitaal publiek domein. Dat neemt niet weg dat het volgens de raad van belang is om na te gaan denken over een kader aan de hand waarvan over de toekomstige digitale ambities van de NPO duidelijk en transparant geoordeeld kan worden. Elementen van zo'n kader zijn volgens de raad de positie van de publieke omroep ten opzichte van de commerciële digitale platforms en de publieke functie van de publieke omroep die deze ook in het digitale domein dient te hebben.

Bovenstaande kanttekeningen nemen niet weg dat de raad positief is over de ambitie van de NPO om met een reclamevrije, gratis en van nieuwe functionaliteiten voorziene NPO Start - on demand in te spelen op het veranderende digitale kijk- en luistergedrag van het Nederlandse publiek. Met name jongeren kijken en luisteren steeds minder lineair. Dat de plannen van de NPO in een behoefte voorzien, is ook zichtbaar met het succes van bestaande VOD-partijen en streamingsdiensten die de markt betreden. Het platform NPO Start - on demand zal daarnaast naar verwachting een belangrijke rol spelen bij de beoogde overschakeling naar een meer op de inhoud gerichte integrale programmering waarbij over alle kanalen en diensten heen wordt geprogrammeerd teneinde alle publieksgroepen te kunnen bedienen en de zichtbaarheid van het aanbod te vergroten. Dit alles sluit aan op- en geeft uitwerking aan de ambities uit het Concessiebeleidsplan 2022-2026.

Met vriendelijk groet,

Kristel Baele
Voorzitter

Jakob van der Waarden
Directeur